

14 do 16 vin. za kilogram, se še za 50, 60, ja 80 vin. ena kila prodaja. (Najlepša pšenica pa stane 34 vin. ena kila). To je zvišanje cen od 4 do 500 procentov! O kaznovanju prodajalcev pa se še ni ničesar slišalo. Olnate pogache, melase in druga krmilna sredstva so vsa za 100 procentov in še več narastla. Ako hoče kmet mleko, puter in meso proizvajati, potem mora ta krmilna sredstva kupiti, kajti od slame in nekaj mrve krava le živi, mleka pa ne daje in meso izgubi. Ako se pregleda cene krmilnih sredstev obenem s cenami kmetijskih pridelkov, izpoznaš, da vsak lajik neopravičenost gotovih kazni. Pa še par slučajev! Preje je koštalo par čevljev 12 kron, danes 30 (tudi več) kron, par škornjev stalo je preje 30, danes pa 75 kron. Pri temu pa cene surovine za usnje, namreč kož niso posebno poskočile. Fabrikanti usnja in čevljev pa zaslužijo med vojno milijone. O kaznovanju zaradi navijanja cen pa se pri njih ne sliši. Zakaj so cene za kalijev sol, Tomazevo moko, amonijak itd. tako znatno poskočile? Surovina je tukaj kakor preje, izdelovanje ne stane toliko več; za kaj mora kmet za gnoj, ki ga mora imeti za intenzivno izčrpanje zemlje, tako visoke cene plačevati? Zakaj se tukaj ne določi najvišjih cen, čeprav se je to tolikokrat zahtevalo? Tako pa je z vsem, kar mora kmet kupiti. Zadnji čas ni bilo dobiti špirta in ruma. Zakaj? Reklo se je, da ga ni. Pravi vzrok pa je bil, da se je čakalo na zopetno zvišanje cen. Takoj potem ponudila je neka dunajska firma v „N. Wiener Tagblattu“ — 4 vagone ruma na prodaj!! Kaznovana brzokone ne bode, čeprav je to velikansko množino le zaradi tega nazaj držala, ker je hotela po zvišanju cen profitirati. Ako pa si kmet obdrži en cent ovsca več nazaj, da njegovi konji pri poljskem delu ne poginejo, ni nobenega usmiljenja. Mi kmetje smo dobri patrioti. Žrtve, ki jih moramo domovini prinašati, prinašamo radi. Ali ako take stvari opazujemo, postanemo opravičeno nevoljni in zahtevamo zato glasno: **ednaka pravica za vse!**

Bolni napljinč **Sanatorij Aflenz**
Hofedorf 1896, Badensko, Prusija

Gallieni.

Na Francoskem se je pričakovalo že dolgo odstop vojnega ministra generala Gallieni, katerega sliko danes prinašamo. Prave vzroke odstopa tega vplivnega moža francoska cenzura seveda ne pusti objaviti. Nepristranski listi ho-

General Gallieni

čejo vedeti, da tiči pravi vzrok v nasprotju med vojnim ministrom Gallieni ter vodilnim vojaškim osebam. S padcem Gallienija pade tudi ena največjih vojnih nad francoske republike.

Resnici prosta pot!

Prav čudne zmešnjave povzročila je svetovna vojna v nekaterih središčih katoliške misli. Prisiljeni smo, napraviti par opomb; pa te opombe se samoumevno ne tičejo katoliške vere, marveč le posameznih cerkvenih dostojanstvenikov, ki igrajo nam neprijetno vlogo. Resnici prosta pot! Nam se gre zdaj v prvi

vrsti za ogroženo domovino in zato ne moremo molčati, pa čeprav bodejo farizeji s prsti za nami kazali...

Rimski papež je posredoval med vojno-vojnimi se državami glede izmenjave neozdravljenih ranjenih vojnovojskih vojakov. Imel je pri temu nekaj uspeha. Dobro! Rimski papež je hotel posredovati mirovna pogajanja, kar se mu seveda ni posrečilo. Dobro! Rimski papež je naročil splošne molitve za mir. Dobro!... Glasom časniških poročil pa je rimski papež daroval tudi večje svote iz lastnih sredstev za vojno-ogrobovalne namene naših sovražnikov. Tudi tega ne bomo kritikovali, kajti papež je po svoji krvi Italijan. Kritikovali pa moramo postopanje posameznih cerkvenih dostojanstvenikov v sovražnem inozemstvu.

Kako stoji stvar? Anglija ni rimsko katoliška; Rusija istotako ne; Srbija in Črnogorska istotako ne; Japonska tudi ne; na Francoskem so pred par leti ločili državo od cerkve in vladujoči Francozi so vrgli krucifiks iz šol; Italijo so katoliški krogi vedno nazivljali kot roparico papeža, ki je oplaula Svetum očetu posvato državo in ga drži kot nekakega vjetnika v vaticanu; v Belgiji so peljali mogočni socialisti brezobzirni boj proti katoličanstvu; Srbi in Črnogorci pa so pomorili na tisoče katoliških Albancev samo zaradi njih vere, med njimi tudi frančiškane in druge duhovnike... Temu nasproti stoji Avstro-Ogrska, ki je bila nekak eldorado katoličanstva, najzvestejši pristaš rimske prestolice!

Mi gotovo ne zahtevamo, da naj bi rimski papež potegnil z nami; on je pastir vsega katoličanstva in pastir mora biti pravičen napram vsem ovcam v čredi. Zahtevamo edino — ednako pravico za vse!

Pred kratkim so objavili časopisi brzojav, da je rimski papež sprejel bivšega srbskega ministrskega predsednika Pasića, enega glavnih povzročiteljev svetovne vojne. Kaj je ta stari pravoslavni lišjak s svojimi krvavimi kremplji pri Sv. očetu iskal? Kako, na kakšni način in v kateri smeri je hotel nanj vplivati? Javnost o vsem tem ničesar ne ve in morda tudi ničesar izvedela ne bode. Javnost le upa, da je papež svoji nepristranski nalogi zvest ostal...

Razburljiv za nas in za naše zaveznike pa je slučaj belgijskega kardinala Mercierja. Ta vrhovni dostojanstvenik belgijskih katoličanov izvršuje zdaj že mesece sem dela politične hujskarje in duševnega zastupljenja studencov. Mercier je glavni činitelj protinemške in protisrbijske gonje med katoliško duhovščino in pravi Meffisto zvižace ter podlosti. Njegovi pastirski listi ne vsebujejo drugega nego sovraštvo proti nam in našim zaveznikom. Nemška vojaška oblast bi že davno Mercierja lahko postavila pred vojno sodišče. Ali z ozirom na katoliški svet je pregledala vse njegove grehe in mu pustila popolno svobodo. Pustila ga je celo odpotovati v Rim in zopet vrniti se. Papež je zavzel napram svojemu kardinalu Mercierju pravo nepristransko stališče. Povedal mu je v suhoparnih prijaznih besedah, da se katoliška cerkev ne more postaviti na to ali ono strankarsko stališče. Dosegel torej Mercier v Rimu ni ničesar. Zato pa je potem po Italiji hujskal in držal govore, ki bi jih sicer niti angelska potprežljivost ne pretrpela. In ko je prišel domu v od Nemcev zavzeto Belgijo, nadaljeval je vkljub vsem obljubam iz Rima svoje delo. Zdjaj seveda je postala merica polna. Nemški komandant in gubernier poslal je kardinalu Mercierju kot nekako zadnje svarilo sledeče pismo:

„(K.B.) Z Vašim novim pastirskim listom Vaša Eminenca niste se ne le od poklicane strani danim obljubam nepokorni pokazali, marveč ste zopet poobjstrili svoje razmerje k okupajočim silam. Samoumevno Vaši Eminenci ne bode nikdo branil, posredovati vernikom to, kar jim hoče Sv. oče po Vaših ustah sporočiti. Ali v pastirskem pismu imate dolga politična razmotrivanja, proti čemur odločno protestiram. Naravnost nemogoče zagovarjati je, ako Vaša Eminenca na dejstvu nasprotujoči način neopravičene nade glede izida vojne budite. Pod temi razmerami bodem nasproti moji dosedanji potprežljivosti odšel vsako pod varstvom verske prostosti narajeno politično delovanje in razširjenje sovražnega mišljenja brez milosti zasledoval, kakor je to moja dolžnost. Ako sem doslej prestopke duhovnikov Vaše Eminence v kaznovanje cerkveni disciplini izročil, moram zdaj s tem ponehati, kajti Vaša Eminenca sama dajete primeru nepokornosti. Vsled tega se od Vašega

vpliva ne more ničesar več pričakovati. Moram sklo mlad in bolj Vaši Eminenci moralno odgovorani došla zato pripisati, da je toliko duhovnikov razbojni dobi deloma tako težke kazni. V bodoče ne bomo trpel, da bi Vaša Eminenca pod zlorabo visokih na preskrbi in Vaši cerkveni obleki dolžnega spoštovanjali tudi tično hujskarijo širili, za katero bi se moremo em vojne posamezni mešan zagovarjati. Svarim Vašo Eminenco nastopiti i nadalje s političnim delovanjem.“

Nemški gubernier bode že znal duhovni hujskača ukrotiti. Na vsak način so taki žalostni za katoličanstvo, ki pod njimi vstopi. Skrivati se jih ne more, kajti resnično dan.

Kar se pa nas tiče, znali bomo sedoljški verstvo združiti z ljubeznijo in do domovine, pa če je še toliko cerkvenih janstvenikov v službi sovražnega frames

Vojna s Portugalsko

Kakor že poročano, sta Nemčija in Ogrska od Anglije podkupljeni Portugalsko povedali vojno. Prinašamo danes sliko ne

Dr. Fr. Rosen, zuk. Cesarster in Lissabon.

poslanika v Lissabonu dra. Fr. Rosen li Be od leta 1912 nemško državo na Portugalsko zastopal.

Razno.

Kdo je kriv visokih cen kave? Trgovec kavo, cesarski svetnik Feigl piše v „Zapke Extrablattu“ o draginji kave tako-le: „Dolfulničenem pomanjkanju na zaloga kave ne bi zloč biti govora. Po moji cenitvi znašajo drža strijske zaloge kave najmanjše 20 000 jaska z ljev (en žakelj 60 kil). Kar položaj pomežen in pohojna, je postopanje špekulantov je tar navičajcev cen, v katerih rokah so. Kje nakopičene. Policija naj bi ne le pri speditrgu marveč tudi v stanovanja špekulantov pogoti kon Kot dokaz za pravilnost mojega mnenjical, povem le sledeči doživljaj: Dne 25. februar 50 oferiral mi je neki agent imenom Wassens Mlat v zastopstvo nekega gotovega Friderika a staurum santos-kavo po K 7:50 za kilo. h, da sem mu, da naj popoldne vzorce priuasa. lettersd prišel, telefoniral sem drugo jutro g. Goldwon. Ho zakaj mi ni poslal vzorcev, odgovoril idalo s kave ne more več po K 7:50, marveč Miel K 7:80 prodati. To postopanje me je takekaric burilo, da sem napravil naznanilo zaradi dni zjanja cen, ker je bila za to zvišanje cene. Smučista želja po profitu merodajna. O usod ube naznanila doslej nisem ničesar izvedel. Ta somawurm je vse mogoče blago, kakor žajfško za marmelado, čebulo, šokolado itd. po celih pušca njih nakupil. Nimam nič proti temu, ako Zapke reelni trgovec primerni dobiček; ali široča riščanje občinstva, kakor se bdnija navijanju cen pri kavi — zdaj seje v teta za najslabšo santos kavo že 10 kron irja Te za kilo — bi oblastne smela trljina. Vem, da je kavina cena v Amsterdamu navokati ali kava, ki so jo kupili špekulanti, koš Vinog je kvečjem 6 kron za kilo; po: Om odločbi kasacijskega dvora pa ni tržna cenajerski rodajna za obsodbe zaradi navijanja cen, bile več pridobitveni troški.“ — Tako piše množinc sam v velikem s kavo kupuje, ki se torogooče tovo na to stvar razume! Pripomniti ni im potem besedam ničesar!

Oddaja vojnih čevljev. Namestnik Madnogrof Clary und Aldringen je uvedel akovvzroč nabavo vojnih čevljev z lesenimi podplat, abno, jo povsodi na Štajerskem, kakor je sklepakup mnogoštevilnih naročil, zelo odobrava. V izi vrsti je namestnik hotel doseči, da po moč se e ustreže željam okrajnih šolskih oblastev, kmetih šolskih svetov in šolskih vodstev, da se pra tam